

Володимир ПЕТРАШИК,
мистецтвознавець

ЦІЛІСНІСТЬ ПОГЛЯДУ, ПОСЛІДОВНІСТЬ КОНЦЕПЦІЇ
Федорук О. Маєстро художнього скла
Андрій Бокотей. — К.: Либідь, 2008. — 320 с.

Одним із особливих різновидів художнього скла, унікально-імпровізаційного образотворення є гутництво, яке з найдавніших часів хвилює творчу уяву митців та привертає увагу дослідників. На сьогодні маємо досить солідний науковий доробок вітчизняних мистецтвознавців та фахівців-педагогів з гутництва. Зокрема наукові спостереження щодо розвитку гутництва в Україні, творчого сходження майстрів художнього скла частково висвітлювали у своїх публікаціях М. Білан, А. Будзан, В. Глинчак, О. Голубець, Д. Крвавич, В. Овсійчук, Г. Островський, А. Попова, Т. Придатко, Є. Шимчук, В. Щербак, М. Моздир та ін.

Нині визнаним, безперечним лідером серед майстрів українського художнього скла є Андрій Бокотей — народний художник України, академік Академії мистецтв України, професор, ректор Львівської національної академії мистецтв, чий здобутки позначені новітніми образно-мистецькими, технічними, технологічними, конструкторськими знахідками. Він утверджує модерні критерії художності в гутництві, що забезпечило

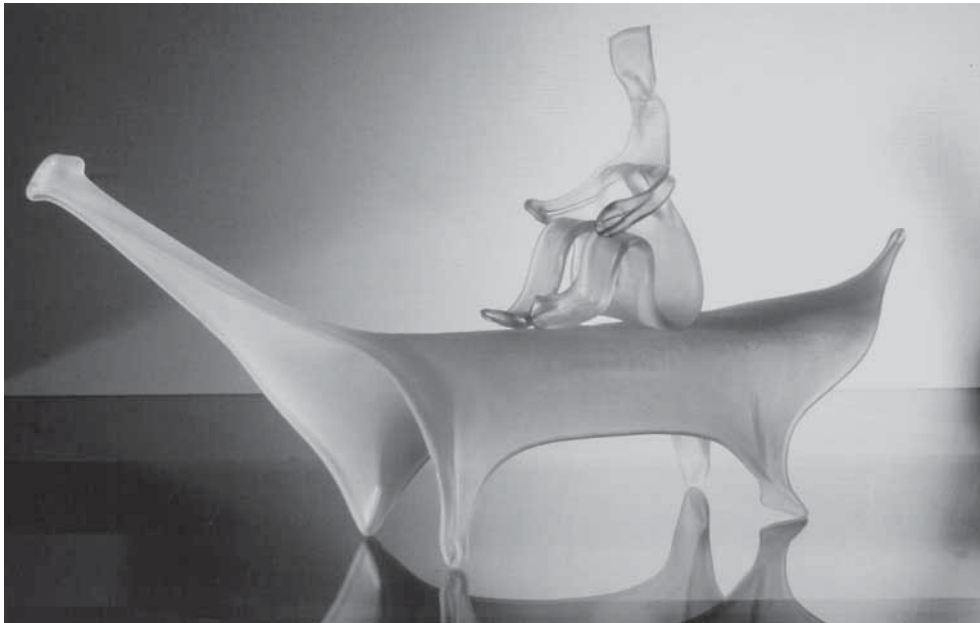

чільне місце українського художнього скла у світовому мистецькому просторі.

Хоч були окремі публікації про творчість А. Бокотея у періодичних виданнях, проте досі не було монографічного дослідження, гідного творчості видатного майстра. Та ось нещодавно з'явилася книга відомого вченого О. Федорука, у якій всебічно й адекватно висвітлюється високий рівень Бокотеевого художнього мислення. Фундаментальна монографія містить широкий матеріал, що охоплює відрізок часу у півстоліття, сповнений історичними, культурними подіями, і складається зі вступу, семи розділів, висновків (українською та англійською мовами), короткого життєпису А. Бокотея, списку виставок, симпозиумів, конференцій, семінарів, у яких митець брав участь, персональних виставок творів майстра, а також публікацій про його творчість, іменного покажчика.

Мета праці Олександра Федорука — комплексно дослідити доробок майстра художнього скла на тлі формування львівського гутництва як окремого виду мистецької образотворчості упродовж півстоліття, зокрема визначити напрямок творчості А. Бокотея і львівського художнього скла загалом, встановити хронологію розвитку Бокотеевої творчості, проаналізувати творчість іноземних гутників й означити їхню роль у міжнародних симпозиумах, окреслити місце майстра серед гутників світу.

Одразу можемо констатувати, що з поставленим перед собою завданням вчений успішно впо-

*Андрій Бокотей. Композиція «Фігура на динозаврі».
2002. Безкольорове скло,
авторська техніка, піскоструменна обробка*

рався. Поступово, крок за кроком дослідник реконструював творчу діяльність А. Бокотей в історичній динаміці, зазначивши, що творчість майстра пройшла етапи становлення, образних змін і піднесення до суспільного визнання його художніх витворів. Далі автор монографії наголосив на щедрій обдарованості митця, особливо підкресливши, що «силою таланту, специфікою творчого мислення він означив шлях розвитку українського декоративно-вжиткового мистецтва, накреслив лінії його подальшого поступу й сформулював небачені до нього модуляції станковізму в кінцевому продукті». Багаторічна науково-дослідницька праця, вивчення архівних матеріалів, безпосереднє спілкування з художниками, власний життєвий досвід – все це разом й вилилося в ґрунтовну монографію про творчість новатора декоративного мистецтва Андрія Бокотей.

Викликає особливе зацікавлення розділ «Таїна львівської гуті», де автор характеризує термін «Die Hutte», що розлетівся землями українськими, від чого й пішли назви «гутна піч», «гутне скло», «гутисько»; показує, яким чином ці поняття «укорінилися» серед галичан. Розділ побудовано на широкому історичному матеріалі, поданому в контексті розвитку львівського гутного мистецтва. Чималу увагу приділено тим майстрам-склоробам, які відродили гутний промисел на Львівщині після Другої світової війни, зокрема Д. Бачинському, С. Двораківському, Михайлові та Івану Отецьким, П. Семененку, П. Шабану...

До наукового обігу автором введено імена славетних майстрів-шістдесятників, що були закохані в гуту й віддані їй впродовж усього життя, таких як М. Павловський, П. Думич, Б. Валько, О. Гера, Р. Жук, Я. Мацієвський, І. Чабан. Винятково цінними є введені до книги рядки-роздуми відомого українського мистецтвознавця Миколи Моздира про майстрів-склодувів та їхню творчість. Автор монографії майстерно переплітає історичні матеріали з біографічними відомостями про художників, що дає змогу збагнути тогочасну творчу атмосферу, що сприяла зростанню майстерності Андрія Бокотей.

Методично виправданим є обраний підхід до аналізу львівського гутного мистецтва у порівнянні з європейським мистецтвом скла. Дослідник перераховує різні симпозиуми (українські та закордон-

*Андрій Ментух, Андрій Бокотей, Андрій Чебікія
у львівському Палаці мистецтв під час відкриття виставки «На Андрія». Фото з книги*

ні), в організації яких він сам був або ініціатором, або ж активним учасником, котрі відбулись у містах Нова-Бора, Прага, Печ, Корнінг, Кості-Бод, Ван-ле-Шатель та ін.

Загалом книга О. Федорука позначена цілісністю погляду, логічністю викладу, зачаровує легкістю й доступністю авторського стилю. Причому дослідник в історичному контексті розглядає розвиток різних теоретичних і практичних підходів художника до вирішення питання декоративної просторовості в гутних композиціях. Дуже вдало текстовий аналіз доповнюється й унаочнюється якісним ілюстративним матеріалом та фрагментами робочих записів, хоч, на жаль, не подано перелік ілюстрацій, що є прикрим редакторським недоглядом.

Висока професійність дослідницької праці, наукова новизна, вишукано фахове подання матеріалу ставлять книгу «Маестро художнього скла Андрій Бокотей» у ряд найкращих ґрунтовних монографічних мистецтвознавчих досліджень останніх років.